

## طاعون نشخوار کننده های کوچک

### (Peste des Petits Ruminants)



این بیماری در  
افغانستان وجود  
دارد.



۱

#### ۱. تعریف

طاعون نشخوار کننده های کوچک (PPR) یک بیماری حاد و یا تحت حاد ویروسی بزها و گوسفند ها است، که با آغاز ناگهانی افسرده گی، تب، افرازات دهن و بینی، اسهال بدبو و علایم تنفسی مشخص می گردد.

#### ۲. عامل شناسی

ویروس PPR (PPRV) عضو جنس موربلی ویروس (*Morbilli virus*) خانواده ی پارامیگسوویریده است. ویروس عامل با ویروس های طاعون گاو، سرخکان انسانی و دستمپر سگ ها (*Canine distemper*) ارتباط نزدیک دارد. ویروس طاعون نشخوار کننده های کوچک در محیط به خوبی موجودیت خود را حفظ نموده نمی تواند.

#### ۳. سرایت

افرازات و تراوش های حیوانات منابع عفونت بوده و سرایت بیماری در صورت تماس نزدیک، به ویژه زمانی که حیوانات مبتلا سرفه و عطسه داشته باشند، افزایش می یابد. در طاعون نشخوار کننده های کوچک مانند بیماری طاعون گاو حالت حامل (*Carrier state*) وجود ندارد. با وجودیکه گاوها و شترها نیز حساس اند، ولی معمولاً علایم کلینیکی را نشان نداده و بیماری را انتقال نمی دهند.

۴. انواعی که مصاب می شوند  
گوسفندها و بزها قربانی های عمده ی طاعون نشخوار کننده های کوچک اند. بزها نظر به گوسفندها در برابر بیماری بیشتر حساس اند. گاو ها و شتر ها به صورت تحت کلینیکی مصاب می گردند.

#### ۵. بیماری کلینیکی

دوره ی مخفی ۴ تا ۵ روز است. میزان مصابیت در رمه ها و گله های حساس بلند بوده و نظر به درجه ی تماس بیشتر می گردد. حیوانات جوان شدید تر مصاب می شوند. حیوانات تب داشته و نا راحت معلوم می گردند. همچو حیوانات پوست ضخیم و پوز خشک داشته در غشا های مخاطی تراکم خونی و اشتهای کم دارند. در مرحله های نخست افرازات بینی سیروزی و بعداً مخاطی ریمی شده و افرازات خشک شده سیب بند شدن سوراخ های بینی می شوند. کانجکتیوا اغلباً تراکم خونی داشته و در برخی از حیوانات مبتلا التهاب منتشر نکروتیک کانجکتیوای چشم با چسپیدن پلک های چشم، انکشاف می کند.

التهاب نکروتیک دهن لب پایینی، بیره و خط بیره دندان های پیشرو را متضرر ساخته و در واقعات شدید تر ممکن است بیخ دندان، غشای مخاطی کومه و پاپیلای آن و زبان را نیز متأثر ساخته می تواند. در حیوانات مبتلا اسهال بدبو و ممکن شدید در همراهی با از دست دادن آب بدن، لاغری، پایین آمدن حرارت بدن، دیده شده و اکثراً پس از يك دوره ۵ - ۱۰ روز بیماری، تلف می شوند. در مراحل بعدی بیماری التهاب برانشی و ششی، که با سرفه مشخص می گردد، انکشاف نموده می تواند. حیوانات باردار شاید سقط کنند.

میزان مرگ و میر بلند بوده به ویژه در صورتی که عوامل پیچیده کننده دیگر مانند آلوده گی های پارازیتی، تغذیه خراب، عدم موجودیت پناهگاه و شرایط ناگوار محیطی، ممکن تا به ۱۰۰ در صد برسد.

#### ۶. دریافت های پتولوژیک

ویروس طاعون نشخوار کننده های کوچک به انساج لمفاوی و انساج اپیتل مجرای معده - روده تمایل ویژه داشته و آفات مشخص خود را در آنها تولید می کند. انساج لمفاوی فروکش نموده، از این خاطر عقدهات لمفاوی کوچک وتلی نرم میباشند.

ویروس در حجرات اپیتل مثل سازی و آنرا پاره کرده، ساییده گی ها و زخم ها را به وجود می آورند که با افرازات پر می شوند. آفات زخمی و نکروز شده که از آنها یاد آوری گردید در سوراخهای بینی، کانجکتیوای چشم و سراسر خالیگاه بینی دیده می شوند. در روده های

خورد و کلان ممکن است در چندین ساحه زخم ها، خونریزی و نکروز وجود داشته باشد، ولی در ساحه فولیکل های لمفاوی روده های خورد و اغلباً در پیوستگاه ایلیو - سیکو - کولیک (Ileocecal colic) بیشتر شدید می باشد. در روده های کلان موجودیت خطوط مشابه به پوست گوره خر معمول است. مری و معده در آغاز از آفات عاری اند. التهاب شش ممکن شکل پیشرو - شکمی (Antero - ventral) داشته یا منتشر بوده و دارای محراق های چسبیده ی تمرکز یافته در اطراف برونشیول های نهایی باشد.

#### ۷. تشخیص

علامه کلینیکی و آفات پتولوژیک طاعون نشخوارکننده های کوچک بسیار مشخص اند، تشخیص دقیق به تایید لابراتواری نیاز دارد که با دریافت ویروس به وسیله ی آزمایش الایزا، اگر جل امیونو دفیوژن (AGID) و تعامل زنجیر پولیمریز (PCR) یا با مشاهده آفات مشخص مایکروسکوپی به وسیله ی روش هستوپتولوژی، صورت می گیرد. تشخیص تفریقی کوکسیدیوز، اکتیمای ساری، التهاب پاستوریلائی شش، CCPP و بیماری طبق در نظر گرفته می شود.

#### ۸. تداوی

برای بیماری کدام تداوی ویژه وجود ندارد به هر صورت تداوی برای پیچیده گی های باکتریایی و پارازیتی تلفات را در رمه ها و گله های مبتلا پایین می آورد.

#### ۹. جلوگیری و کنترل

داخل شدن ویروس به گله یا رمه با جداسازی حیوانات تازه وارد برای يك دوره ی کوتاه تا از عاری بودن بیماری فعال مطمئن شد، به صورت بهتر جلوگیری شده می تواند. حیوانات فروخته نشده بی که از بازار بر گردانده می شوند، از اینکه شاید ویروس عامل را گرفته باشند، خطر ویژه بی را تشکیل می دهند. يك واکسین زنده ضعیف شده که در وسط گرده امیریوی بز تهیه گردیده حیوانات را حد اقل برای يك سال در برابر بیماری طبیعی محافظت می کند.



شکل. PPR. در بیماری  
حاد آفات مشخص در  
دهن و بینی دیده می  
شود.



شکل. PPR. : اسهال  
بسیار شدید .